

Statenmededeling

Onderwerp

Vrijgave ontwerp-Omgevingsvisie en bijbehorend planMER voor inspraak

Datum

24 april 2018

Documentnummer

GS: 4332715

PS: 4349815

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De ontwerp-Omgevingsvisie "De Kwaliteit van Brabant, visie op de Brabantse leefomgeving" en bijbehorend planMER die Gedeputeerde Staten deze week hebben vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak.

Aanleiding

Op 9 januari 2018 informeerden we uw Staten door middel van een Statenmededeling ([documentnummer 4291531](#)) over vrijgave van het voorontwerp voor de Tour de Brabant. De opbrengsten van de Tour de Brabant hebben hun beslag gevonden in de ontwerp Omgevingsvisie en planMER die wij op 24 april vaststelden.

Brabant sluit qua inhoud en proces goed aan bij het spoor van de NOVI, getuige de brief van de Minister van BZK aan de Tweede Kamer op 13 april j.l. Wij participeren in NOVI-gebiedsdialogen die binnenkort ook in Brabant zullen plaatsvinden. De resultaten nemen we mee om te komen tot een adaptieve Brabantse Omgevingsvisie.

Een planMER is opgesteld vanuit de verplichting om het milieubelang op adequate wijze mee te nemen in de besluitvorming. Onze planMER heeft de status van pilot wat betekent dat we samen met de commissie MER op zoek zijn naar een juiste inzet van dit instrument bij Omgevingsvisies zoals de Brabantse. Ook in het NOVI-traject (Nationale Omgevingsvisie) wordt geëxperimenteerd met het opstellen van een planMER.

Zoals wij eerder hebben toegezegd delen wij het ontwerp van de Omgevingsvisie en planMER graag met u. Wij verwachten het definitieve voorstel voor de Omgevingsvisie dit najaar aan u te kunnen voorleggen.

Bevoegdheid

Provinciale Staten zijn bevoegd de Brabantse Omgevingsvisie en planMER vast te stellen, voorzien in november 2018.

Op 24 april 2018 hebben wij de ontwerp-Omgevingsvisie en planMER vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak. In dit ontwerp hebben wij de input van de Tour de Brabant alsmede uw input van 23 maart meegenomen.

Datum

24 april 2018

Documentnummer

GS: 4332715

PS: 4349815

Kernboodschap

- 1. Op basis van alle input opgehaald tijdens de Tour de Brabant is het voorontwerp verrijkt tot dit ontwerp. GS hebben deze ontwerp-Omgevingsvisie en bijbehorend planMER vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak. De inspraakperiode vindt plaats in de maanden mei en juni 2018.*
- 2. Op basis van de inspraakreacties wordt het ontwerp waar nodig aangescherpt tot het definitieve voorstel voor de Omgevingsvisie en planMER zodat de Staten in de gelegenheid worden gesteld dit voorstel in november 2018 te behandelen.*

Consequenties

- 1. Het huidige dossier bevindt zich in de beeldvormende fase.*
Ter voorbereiding op de oordeelsvormende en besluitvormende fase dit najaar zullen wij uw griffie ondersteunen bij de organisatie van een informatieve bijeenkomst over de Omgevingsvisie en onderliggende Omgevingswet

Europese en internationale zaken

De internationale context wordt in de ontwerp-omgevingsvisie expliciet benoemd. Verder zijn er op dit moment geen internationaal-juridische consequenties.

De ontwerp-visie

Vanuit de Tour zijn er 10 punten waarop het voorontwerp naar dit ontwerp verrijkt is:

1. Doorbreken van ingesleten patronen gaat niet vanzelf

De benodigde omslag in denken en houding begint post te vatten, maar is nog lang niet bij iedereen geïnternaliseerd. Dit geldt eigenlijk voor iedereen die we gezien en gesproken hebben: zowel medewerkers van waterschap, gemeenten en provincie als bij bestuurders, inwoners en andere belanghebbenden. Er wordt nog veel en vaak vanuit belemmeringen en eigen belangen gedacht. We signaleren ook dat er nog twee werelden bestaan: een meer juridische wereld van regels en zekerheden tegenover een wereld die onzekerheden omarmt en aan de slag wil met "breed, diep, rond".

Het vertrouwen om het samen te doen, is nog lang niet bij iedereen in overtuigende mate aanwezig. Ook het besef dat er geen 'one issue' onderwerpen meer zijn die altijd voorgaan, maar dat het een zoektocht is naar het verbinden van onderwerpen, dringt nog onvoldoende door.

Alleen het hebben van een visie lost dit niet op. De enige manier om hieraan te werken is aan de slag gaan en laten zien dat het ons menens is!

Het Plan van Aanpak Implementatie Omgevingswet voorziet in de provinciale bijdrage voor de gezamenlijke manier van werken.

Datum

24 april 2018

Documentnummer

GS: 4332715

PS: 4349815

2. Nog meer aandacht voor het menselijk perspectief gewenst

Het voorontwerp blijkt op onderdelen te technocratisch ingekleurd. Wat betekenen energietransitie en klimaatadaptatie voor de inwoners? Wordt er een beleidsurgentie over hen uitgestort en wat is hun beleving daar bij? Houden ze dan droge voeten of stroomt hun garage vol met water? Waar doen we het voor? En wat kunnen burgers er zelf aan doen? Dat vraagt nog om aandacht. De sociale inclusiviteit vraagt om speciale aandacht, de visie gaat nog te veel om het fysieke domein als systeem en niet bekeken vanuit de leefwereld.

Een aantal passages is hierop aangepast.

3. Wees helder over het vervolg, geef een doorkijk

De relatie visie-programma-verordening blijkt bij velen niet helder. De visie is op hoofdlijn terwijl velen op zoek zijn naar concrete programmadoelen: hoe gaan we de ambities realiseren? En: de visie is prima maar wat komt er straks in de verordening te staan? En: wacht niet met aanpassen van de verordening tot alles in 2020 compleet is uitgewerkt.

In het onderdeel Tot slot: hoe nu verder hebben wij de positie van de visie en het vervolg duidelijker uitgewerkt.

4. Verduidelijk wat de provincie toevoegt en welke rol zij daarbij heeft

Naast de 'hoe' vraag komt ook steeds weer de vraag welke rol de provincie voor zichzelf ziet. Het voorontwerp ademt nog te veel uit dat het samen werken als één overheid al een vanzelfsprekende routine is. De provincie moet soms kiezen voor subsidiariteit, maar moet soms ook gewoon ergens voor staan. Als een harde sturende rol nodig is, geef daarover dan duidelijkheid. Dan weet iedereen waar hij aan toe is.

Er is een extra passage toegevoegd over de provinciale rol en wie doet nu wat (paragraaf 4.3).

5. Wees explicieter over de opgave Basis op orde

De begrippen veiligheid, gezondheid en omgevingskwaliteit zijn in het voorontwerp niet uitgewerkt. Hierdoor lijkt het of deze aspecten geen aandacht (meer) vragen terwijl ze juist bij iedere opgave en iedere ontwikkeling actueel zijn. Voor een goede omgevingskwaliteit geven mensen ook aan dat een ontwerpende aanpak essentieel is om voor inwoners de beleefbaarheid van het landschap te behouden en waar nodig te versterken. Deze drie aspecten moeten juist bij de uitwerking van de vier hoofdopgaven verder gevuld worden. De opgaven die spelen rond de traditionele onderwerpen in het landelijke gebied, zoals de opgave rondom natuur, biodiversiteit, erfgoed en landschap zijn onderbelicht.

De kwaliteit van het landelijk gebied blijft achteruit gaan door een combinatie van factoren rond bodem, water, vermessing, gewasbeschermingsmiddelen, uniform grondgebruik, doorsnijdingen en effecten van landbouw, mobiliteit en industrie. Willen we de ambities van de vier hoofdpogaven realiseren dan moet de Basis op orde zijn.

Een aantal passages over de Basis op orde en de 4 hoofdpogaven is hierop aangevuld zodat het belang van de Basis op orde en de samenhang met de 4 hoofdpogaven helder is. Net als voor de 4 hoofdpogaven hebben wij voor de Basis op orde doelen voor 2030 en 2050 opgenomen.

6. Maak verbinding tussen de opgaven explicieter

De hoofdpogaven lijken nog te los van elkaar te staan. Echter een slimme netwerkstad heeft ook alles te doen met klimaatadaptatie, energietransitie en een concurrerende duurzame economie. En voor een concurrerende duurzame energie is de energietransitie en een goed en veilig vestigingsklimaat een voorwaarde. De opgaven hebben elkaar nodig en door ze te combineren versterken ze elkaar.

Ook dit is bij de hoofdpogaven verhelderd.

7. Meerwaardecreatie is niet altijd complex maar vergt wel oefening

Hoe brengen we de manier van kijken naar een nieuwe werkwijze zonder dat het allemaal te complex wordt? De andere manier van kijken moet helpen om sneller in te zoomen op hoe een ontwikkeling wel kan in plaats van dat het een enorme kerstboom wordt die omvalt. Kortom het helpt de boom sterker te maken en niet topzwaar.

Een aantal passages is hier op aangepast.

8. Voeg het kijken vanuit verscheidene schaalniveaus toe

De rol van de provincie vanuit verschillende schaalniveaus waarop ontwikkelingen plaatsvinden is niet gedefinieerd. Als er bijvoorbeeld op een VAB-locatie woningen worden gebouwd, is dat voor die plek waarschijnlijk positief en ligt er ogenschijnlijk geen rol voor de provincie. Het kijken vanuit een hoger schaalniveau levert in veel gevallen aanvullende informatie over de impact op. Bijvoorbeeld als een ontwikkeling in een regio vaak voorkomt worden de effecten anders of komen er slimmere oplossingen boven. Doordat de provincie overzicht heeft over een groter gebied kan zij juist helpen bij verder te kijken dan alleen Hier & Nu door ook het Straks & Elders in te brengen zodat anderen dat in hun afweging kunnen betrekken.

In de toegevoegde paragraaf hebben wij het kijken vanuit verscheidene schaalniveaus verhelderd. Ook wordt opgeroepen om de grens ontkennde en internationale dimensies sterker te benoemen.

Datum

24 april 2018

Documentnummer

GS: 4332715

PS: 4349815

9. Landbouw en voedsel

De bijzondere positie van landbouw als voedselproducent en groot grondgebruiker vinden velen onderbelicht. De landbouw speelt volgens hen bij alle opgaven een sleutelrol en is essentieel voor het bereiken van een veilige, gezonde omgeving met een goede omgevingskwaliteit en de overige doelen vanuit de Basis op orde. De grote opgaven rond energie en klimaat vragen om participatie van de landbouw om de ambities te halen, de landbouw is belangrijk om de ambitie van een duurzame concurrerende economie te bereiken, landbouw is belangrijk voor de voedselvoorziening van de inwoners van de slimme netwerkstad en een natuur inclusieve landbouw is van cruciaal belang voor een klimaatbestendig Brabant.

In de tekst over de Basis op orde, en ook bij energietransitie -en klimaatproof hebben wij hiervoor enkele tekstuele verhelderingen opgenomen.

10. Tekstuele aanpassingen

Verder zijn er nog diverse tekstvoorstellen gedaan. Enkele belangrijke zijn:

- Klimaatproof betekent ook dat er een bepaalde mate van risico aanvaarding moet zijn. We kunnen niet alles oplossen;
- Aandacht voor ook de economische kracht van agrofood in Oost-Brabant en plantaardig eiwit en zaadveredeling in West-Brabant;
- Positie Moerdijk en de haven als chemie- en logistieke hotspot neerzetten;
- As Rotterdam Antwerpen is een belangrijke economische as in West-Brabant;
- Economische regio's hebben elk hun eigen waarde maar versterken elkaar ook en vormen dus een samenhangende economische structuur. Daarbij verdient de mainportstatus van Brainport Eindhoven specifieke vermelding;
- Meerwaarde is ook maatschappelijke meerwaarde en sociale participatie;
- Suggestie om plaatsaanduidingen overal als illustratief te zien.

Op alle genoemde onderdelen is het voorontwerp verder verrijkt tot dit ontwerp wat nu is vrijgegeven voor inspraak.

Vervolg

Na de inspraakperiode zullen wij in de maanden juli tot en met oktober op basis van de ingediende inspraakreacties op het ontwerp en onderliggende planMER een Nota van inspraak en Wijziging opstellen waarna wij het definitieve voorstel voor de Omgevingsvisie opstellen.

Wij verwachten dat wij het voorstel voor de Brabantse Omgevingsvisie medio oktober 2018 aan uw Staten kunnen zenden ten behoeve van vaststelling in november. Hierbij zullen wij ook een voorstel aan u doen voor omgang met de huidige beleidsplannen voor de leefomgeving, te weten het BRUG, PVVP, PMWP en de SVRO.

Datum

24 april 2018

Documentnummer

GS: 4332715

PS: 4349815

Plan van aanpak Implementatie

Naast vaststelling van een omgevingsvisie vraagt de implementatie van de Omgevingswet ook om het opstellen van:

- verplichte programma's voor geluid, water en natuurbeheer en
- één integrale omgevingsverordening voor de hele provincie wordt vastgesteld waarin alle regels staan met betrekking tot de fysieke leefomgeving.

Datum

24 april 2018

Documentnummer

GS: 4332715

PS: 4349815

Gelet op deze verplichting hebben wij een Plan van aanpak Implementatie Omgevingswet vastgesteld. Dit traject willen wij vorm geven aan de hand van de 4 bekende fases Dromen-Denken-Durven-Doen. We starten dit najaar met een Verkenning, daarna volgen Startdocumenten wat uiteindelijk resulteert in vaststelling van Programma's medio 2020. Komende periode willen wij gebruiken voor het gesprek met de mede overheden en partners hoe wij samen invulling kunnen geven aan de opgaven uit de Omgevingsvisie. De uitkomsten van deze gesprekken betrekken wij bij de verkenning die in het najaar aan u wordt toegezonden zodat u deze verkenning bij de besluitvorming over de Omgevingsvisie kan betrekken. Voor de omgevingsverordening is een apart spoor uitgewerkt waarbij eerst gewerkt wordt aan de integratie van bestaande regelingen tot een interim omgevingsverordening. Daarna wordt gelijktijdig met de uitwerking van beleid en maatregelen in de programma's gewerkt aan de definitieve omgevingsverordening.

Bijlagen

1. Ontwerp-Omgevingsvisie "De kwaliteit van Brabant"
2. PlanMER Brabantse Omgevingsvisie
3. Plan van Aanpak Implementatie Omgevingswet

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Opdrachtgever: de heer H.B.W. van den Berg, programmamanager
Omgevingswet, hvdberg@brabant.nl

Opdrachtnemer: de heer P. Struijk, projectleider Omgevingsvisie,
pstruijk@brabant.nl